

Sygn. akt I ACa 200/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSA Lilla Mateuszczyk</i>
Sędziowie:	<i>SA Małgorzata Stanek (spr.)</i> <i>SO del. Joanna Walentkiewicz - Witkowska</i>
Protokolant:	stażysta Joanna Płoszaj

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O.**

przeciwko **A. M.**

o ochronę praw autorskich

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 18 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 1592/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

I ACa 200/13

UZASADNIENIE

Powód M. O. w pozwie z dnia 22 września 2011 roku skierowanym przeciwko A. M. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, orzekającego obowiązek zapłaty przez pozwaną A. M. na rzecz powoda M. O. kwoty 2.558,34 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2010 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty z dnia 4 października 2011 roku wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Okręgowy w Łodzi w całości uwzględnił żądanie pozwu i nakazał pozwanej A. M., aby zapłaciła na rzecz powoda kwotę 2.558,34 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 października 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 632 zł tytułem zwrotu kosztów

postępowania, w tym kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, albo wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty.

Pozwana A. M. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych. Pozwana potwierdziła, że w 2008 roku na swojej stronie internetowej zamieściła mapę dojazdową do swojego gospodarstwa agroturystycznego, jednakże zdecydowanie zaprzeczyła, aby to była mapa, do której prawa autorskie przysługują powodowi. Mapa została pobrana z strony internetowej, która nie należała do powoda, gdyż ze strony powoda (...)nie ma możliwości pobierania fragmentów map. Na stronie internetowej, z której pozwana pobrała mapę było zapewnienie, iż można mapę pobrać za darmo i wykorzystywać. Jak wynika z powyższego, pozwana nie korzystała z map będących własnością powoda, a tym samym powództwo należy uznać za nieuzasadnione.

Zaskarżonym wyrokiem z 6 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy ustalił, że pomiędzy powodem M. O. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą(...) z siedzibą w Ł. a C. A. C. z siedzibą w Ł., zawarta została w dniu 13 lutego 2006 roku umowa licencyjna wyłączna nr(...), na mocy której powód uzyskał wyłączne uprawnienie na korzystanie z utworów wymienionych w 2 umowy, w tym do cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy na polu eksploatacji: zezwalania na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacyjnych poprzez utrwalanie i zwielokrotnianie metodą poligraficzną i elektroniczną oraz rozpowszechnianie w sieciach teleinformatycznych (w tym w sieci Internet oraz sieciach o zbliżonej strukturze i sposobie funkcjonowania) rastrowych obrazów kartograficznych oraz dokonywania zmian w treści i formie graficznej map poprzez dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów punktowych, liniowych lub powierzchniowych (3 umowy).

Umowa ta została zawarta na okres 2 lat począwszy od dnia zawarcia umowy, a następnie aneksem z dnia 13 lutego 2008 roku została przedłużona o kolejny dwuletni okres. Pozwana A. M. jest właścicielką gospodarstwa agroturystycznego prowadzonego pod nazwą (...). W maju 2008 roku pozwana zamieściła w Internecie stronę dotyczącą prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zamieszczając w niej fragment mapy Polski z lokalizacją obiektu.

Pismem z dnia 22 września 2008 roku powód poinformował pozwaną iż na jej stronie internetowej (...)został bezprawnie utrwalony i rozpowszechniony fragment mapy (...) Wydawnictwa (...), co wyczerpuje dyspozycję art. 116 ustawy o prawie autorskim. Powód poprosił pozwaną o kontakt w celu uregulowania stanu prawnego. Pozwana w piśmie z dnia 21 października 2008 roku poinformowała powoda, iż mapa nie pochodzi z jego zasobów. W kolejnym piśmie z dnia 27 października 2008 roku powód podtrzymał zarzuty wobec pozwanej, w załączeniu przesyłając analogiczny do zreprodukowanego rozpowszechnionego fragment oryginalnej mapy z notą copyright. Jednocześnie zaproponował pozwanej zawarcie ugody na takich warunkach, że pozwana zapłaci kwotę 1398 złotych powiększoną o podatek

VAT. W odpowiedzi pozwana powiadomiła powoda, iż podtrzymuje swoje stanowisko i nie widzi podstaw do regulowania należności na rzecz firmy powoda. W dniu 3 lutego 2009 roku powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstw przez właściciela firmy: (...)z siedzibą w S. o których mowa w art. 115 ust.2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. nr 80. Poz. 904 z późn. zm.). Jednocześnie powód wniósł o ściganie sprawcy przestępstw. W uzasadnieniu wniosku powód podniósł, iż w dniu 22 września 2008 roku stwierdził fakt bezprawnego zreprodukowania i rozpowszechniania w domenie (...) fragmentu mapy, do której posiada on wyłączne autorskie prawa majątkowe. W ocenie powoda, fragment mapy, który został utrwalony i rozpowszechniony przez sprawcę poprzez udostępnianie w sieci Internet pod podanym adresem został bezprawnie zreprodukowany z mapy (...) wydawnictwa (...). Do wniosku dołączono wydruk ze strony internetowej zawierającej zreprodukowany fragment mapy. W toku postępowania karnego złożony został fragment oryginalnej mapy (...) Wydawnictwa (...), do której powodowi przysługiwały uprawnienia wynikające z zawartej umowy licencyjnej. Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2009 roku Prokurator Rejonowy w Słupsku umorzył dochodzenie prowadzone pod sygn. akt: 4 Ds. 125/09 wobec A. M. w sprawie rozpowszechniania w dniu 22 września 2008 roku w S. na stronie internetowej (...)cudzego utworu w postaci fragmentu mapy Polski nie posiadając do tego wymaganego uprawnienia ani zgody właściciela

praw autorskich Wydawnictwa (...) reprezentowanych przez firmę (...), czym działano na szkodę w/w podmiotu powodując straty w wysokości 2 558,34 zł tj. o czyn z art. 115 ust. 2 w zb. z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 04 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych wobec tego, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma. W ocenie Prokuratora, doszło formalnie do popełnienia czynu zabronionego stypizowanego w art. 115 ust. 2 w zb. z art. 116 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jednakże oceniając całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego uznać należy, iż społeczna szkodliwość czynu jest znikoma. Postanowieniem z dnia 16 września 2009 roku Sąd Rejonowy w Słupsku w sprawie sygn. akt XIII Kp 328/09, po rozpoznaniu zażalenia powoda na opisane wyżej postanowienie, postanowił utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie. Według cennika stosowanego przez firmę powoda (...) obowiązującego od dnia 1 grudnia 2006 roku wynagrodzenie za rozpowszechnianie jednego fragmentu mapy przez okres nieprzekraczający roku wynosi kwotę netto 699 zł, co daje kwotę brutto 859,77 zł. Fragment mapy dołączony do akt Prokuratury Rejonowej w Słupsku (k. 22), jako fragment mapy wykorzystywany przez pozwaną A. M. we wrześniu 2008 roku na stronie internetowej (...) jest różny od załączonego fragmentu mapy (...) złożonej przez powoda do akt postępowania karnego, jako fragmentu mapy do której posiada uprawnienia mapa (...) firma (...). Mapy te różnią się między sobą treścią: na mapie zamieszczonej przez pozwaną w Internecie droga prowadząca ze S. do U. jest opisana numerem drogi wojewódzkiej (...) oraz zaznaczony jest przebieg szlaku kolejowego, a na mapie (...) firma (...) droga prowadząca ze S. do U. jest opisana numerem drogi krajowej (...) oraz brak oznaczenia przebiegu szlaku kolejowego, brak oznaczenia drogi numer (...) w okolicach S.. Ponadto opisy numerów dróg numer (...) pomiędzy miejscowościami D.- L. czy opis drogi numer (...) pomiędzy miejscowościami L. - W. znajduje się w innych miejscach. Zarządzeniem nr(...) (...) Dyrektora(...) z dnia 2 grudnia 2008 roku drodze ze S. do U. nadano numer drogi krajowej DK (...). Wymieniona okoliczność wskazuje, iż porównywane mapy pochodzą z różnych okresów oraz że mapa załączona do akt postępowania karnego jako mapa, do której licencję posiada powód — mapa (...) firma (...) pochodzi z okresu późniejszego niż mapa zamieszczona w 2008 roku przez pozwaną na stronie(...)

Elementy, które są na obu mapach zbieżne, są zbieżne także z wieloma innymi mapami Polski, które są dostępne w Internecie. Mapa stanowi odzwierciedlenie ukształtowania terenu, zatem wszystkie mapy posiadają zbieżne położenie układu przebiegu rzek, dróg, zarysów zieleni. Przy mapie numerycznej nakłada się kolejne warstwy. Możliwe jest usunięcie z mapy np. linii kolejowej. W rozpoznawanej sprawie zachodzi jednak sytuacja odwrotna, gdyż mapa przedstawiona przez powoda, do której posiada uprawnienia jest pozbawiona linii kolejowej, podczas gdy na mapie wykorzystanej przez pozwaną jest zaznaczony przebieg tej linii.

Pismem z dnia 12 października 2010 roku powód wezwał pozwaną do dobrowolnego spełnienia świadczenia poprzez zapłatę kwoty 2.558,34 złote tytułem należności określonej na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b w Zw. z art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku i prawie autorskim i prawach pokrewnych w terminie do dnia 26 października 2010 roku, informując, iż bezskuteczny upływ terminu spowoduje konieczność skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd Okręgowy uznał, iż atrybut wiarygodności posiadają dowody w postaci dokumentów, w tym dokumenty w postaci korespondencji stron, załączonych umów oraz dokumenty urzędowe potwierdzające czynności prowadzonego postępowania karnego, znajdujące się w załączonych aktach postępowania karnego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Słupsku — sygn. akt 4Ds125/09. Sąd I instancji podkreślił, że żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości wymienionych dowodów. Powód w pozwie jako dowód naruszenia przez pozwaną jego praw autorskich powołał treść dokumentu urzędowego jakim jest postanowienie Prokuratora Rejonowego w Słupsku z dnia 30 czerwca 2009 roku wydanego w sprawie sygn. akt 4Ds 125/09, w którym stwierdzono, iż formalnie doszło do popełnienia przez pozwaną czynu zabronionego z art. 115 ust. 2 w zb. z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. Nr 90 z 2006 roku, poz. 631 z późn. zm.), bowiem prokurator ustalił, iż pozwana na swojej stronie internetowej bezprawnie rozpowszechniała fragment mapy, do której uprawnienia posiada powód. Sąd Okręgowy wskazał, że stosownie do treści przepisu art. 11 k.p.c. jedynie ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do faktu popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. W żadnym wypadku mocy wiążącej w postępowaniu cywilnym nie mają postanowienia prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego w sprawie.

Sąd Okręgowy uznał za wiarygodną opinię biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii T. K.. Zdaniem Sądu I instancji biegła w sposób przekonujący uzasadniła tezę, iż fragment mapy dołączony do akt postępowania karnego (k.22), jako fragment mapy wykorzystywany przez pozwaną A. M. we wrześniu 2008 roku na stronie internetowej (...) jest różny od załączonego fragmentu mapy (...) firma (...) złożonej przez powoda do akt postępowania karnego, jako fragmentu mapy do której posiada uprawnienia. Biegła dokonała szczegółowej analizy obu załączonych przez powoda do postępowania karnego fragmentów map i doszła do wniosku, iż istniejące między nimi różnice, w tym fakt, iż na mapie do której uprawnienia posiada powód jest późniejsze, bo obowiązujące dopiero od dnia 2 grudnia 2008 roku oznaczenie drogi krajowej nr (...), wyklucza możliwość, aby pozwana korzystała z mapy powoda w okresie wcześniejszym. Okoliczność ta sprawiła, iż biegła dokonując porównania mapy zamieszczonej przez pozwaną na stronie internetowej z mapą do której uprawnienia przysługują powodowi nie zastosowała kalibracji i transformacji wiernopowierzchniowej obrazów rastrowych.

Biorąc pod uwagę, iż mapa załączona przez powoda jako mapa, do której przysługuje mu uprawnienie jest mapą na której są określone dane, które nie mogły być naniesione na mapę przed dniem 2 grudnia 2008 roku, Sąd I instancji stwierdził, że dalsze szczegółowe badania obu map — wbrew twierdzeniu powoda — nie były konieczne. Niewątpliwie rację ma powód, iż drobne różnice pomiędzy mapami rozpowszechnianymi w postaci wektorowej dotyczące położenia opisów mogą wynikać z faktu zmiany monitora i rozdzielczości ekranu, na którym wyświetlana jest mapa rozbieżność, co potwierdziła także biegła w opinii uzupełniającej (k.141), jednak okoliczność nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powód zawarł umowę licencyjną wyłączną z (...) A. C. w dniu 13 lutego 2008 roku, a zatem w czasie kiedy nie było możliwe oznaczenie drogi ze S. do U. jako droga krajowa nr (...), bowiem takie oznaczenie — jak już wyżej podniesiono — zostało zastosowane dopiero od dnia 2 grudnia 2008 roku. W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, że powód uzyskał na mocy zawartej umowy prawo do korzystania z mapy Polskiego autorstwa firmy (...), której nie przedstawił w pierwotnej wersji istniejącej w dniu zawarcia umowy, a która niewątpliwie musiała się różnić od wersji złożonej w Prokuraturze Rejonowej w Słupsku. Także w toku niniejszego postępowania powód nie przedstawił innych dowodów na potwierdzenie, iż pozwana naruszyła przysługujące mu prawa autorskie.

Sąd Okręgowy pominął złożone przez powoda kserokopie opinii biegłych sądowych min. E. G. i M. Ś.. Wymienione opinie zostały wydane w innych sprawach i nie zawierają informacji, które mogłyby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy powołując się na przepis art. 217 § 2 k.p.c. oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego zakresu geodezji i kartografii T. K. na okoliczność wypowiedzenia się, które elementy treści mapy oraz jej formy graficznej są tożsame na mapie powoda i na mapie rozpowszechnianej przez pozwaną, gdyż biegła w opinii ustnej uzupełniającej wydanej na rozprawie w dniu 6 grudnia 2012 roku w sposób jednoznaczny wypowiedziała się, że poza wskazanymi przez nią różnicami pozostałe elementy obu map są zbieżne, min. przebieg dróg, rzek, zasięg zieleni, podobna jest też kolorystyka, kroje czcionki. W ocenie Sądu, wymieniony wniosek zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania, gdyż okoliczności co do których miałyby wypowiedzieć się biegła zostały przez nią wyjaśnione w opinii uzupełniającej.

W ocenie Sądu I instancji powództwo jako nieuzasadnione podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego mapa (...), jest utworem w rozumieniu art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o prawie autorskim. W niniejszym postępowaniu powód M. O. wykazał, że jest legitymowany czynnie do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich majątkowych w zakresie objętym licencją wyłączną a naruszenia wymienionych praw w zakresie objętym umową następują na szkodę (...)

W rozpoznawanej sprawie powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie udowodnił jednak — zgodnie z art. 6 k.c. — iż pozwana A. M. naruszyła przysługujące mu prawa autorskie majątkowe do przedmiotowej mapy (...). Z dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych jednoznacznie bowiem wynika, iż fragment mapy wykorzystywany przez pozwaną A. M. we wrześniu 2008 roku na stronie internetowej (...) jest różny od załączonego

fragmentu mapy (...) złożonej przez powoda do akt postępowania karnego, jako fragmentu mapy do której posiada uprawnienia mapa (...). Mapy te różnią się między sobą treścią: na mapie zamieszczonej przez pozwaną w Internecie droga prowadząca ze S. do U. jest opisana numerem drogi wojewódzkiej (...) oraz zaznaczony jest przebieg szlaku kolejowego, a na mapie (...) firma (...) droga prowadząca ze S. do U. jest opisana numerem drogi krajowej (...) oraz brak oznaczenia przebiegu szlaku kolejowego, brak oznaczenia drogi numer (...) w okolicach S.. Ponadto opisy numerów dróg numer (...) pomiędzy miejscowościami D. czy opis drogi numer (...) pomiędzy miejscowościami L. - W. znajduje się w innych miejscach. Pokreślić należy, iż dopiero zarządzeniem nr (...) (...) Dyrektora (...) z dnia 2 grudnia 2008 roku drodze ze S. do U. nadano numer drogi krajowej DK (...). Wymieniona okoliczność wskazuje, iż porównywane mapy pochodzą z różnych okresów oraz że mapa załączona do akt postępowania karnego jako mapa, do której licencję posiada powód - (...) firma (...) pochodzi z okresu późniejszego niż mapa zamieszczona w 2008 roku przez pozwaną na stronie (...)

Wbrew twierdzeniu powoda – zdaniem Sądu Okręgowego - brak jest także podstaw do przyjęcia, iż pozwana A. M. dokonała plagiatu poprzez przejęcie z mapy powoda większości elementów graficznych, gdyż złożona przez powoda mapa pochodzi z okresu późniejszego niż mapa wykorzystana przez pozwaną na stronie internetowej. Wskazać przy tym należy, iż w sieciach teleinformatycznych, w tym w szczególności w sieci Internet istnieje wiele możliwości bezpłatnego skopiowania map kartograficznych, pomiędzy którymi istnieją niewielkie różnice, a kwestia ustalenia ewentualnego naruszenia praw autorskich wymaga wiadomości specjalnych.

W apelacji od tego wyroku powód zaskarżając orzeczenie Sądu I instancji w całości i zarzucając rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w zakresie oceny dowodu z opinii biegłej T. K. oraz naruszenie prawa materialnego – art. 79 ust. 1 pkt. lit.b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Przede wszystkim trafny jest zarzut naruszenia prawa procesowego.

Podkreślenia wymaga, że opinia biegłego powinna zawierać opis metod i sposobu przeprowadzania badań, określenie porządku, w jakim je przeprowadzono oraz przytaczać wszystkie argumenty oparte na stwierdzonych okolicznościach, które mają związek z badanymi faktami, a które podbudowane są fachowymi wyjaśnieniami biegłego. W tej właśnie części biegły uzasadnia swoje poglądy wyrażone w końcowych wnioskach i dlatego też ta część powinna zawierać najwięcej materiału opartego na specjalistycznej wiedzy (wyroki SN: z dnia 13 października 1998 r., II KKN 225/96, Prok. i Pr. 1999, nr 3, poz. 13 i z dnia 3 lipca 1987 r., III KR 235/87, OSNKW 1988, nr 1-2, poz. 12).

Nie ulega również wątpliwości, że dowód z opinii biegłego, jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. - na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Dowód z opinii biegłego jest prawidłowo przeprowadzony wówczas, gdy opinia zawiera uzasadnienie ostatecznych wniosków, sformułowane w sposób przystępny i zrozumiały dla osób nieposiadających wiadomości specjalnych. Ocena dowodu z opinii biegłego sądowego wymaga ustosunkowania się do mocy przekonywającej rozumowania biegłego i logicznej poprawności wyciągniętych przez niego wniosków. Nie można oprzeć ustaleń wyłącznie na podstawie konkluzji opinii biegłego, lecz koniecznym jest sprawdzenie poprawności poszczególnych elementów składających się na trafność wniosków końcowych. Nie należy przy tym zapominać, wnioski biegłego powinny być w zasadzie stanowcze i jednoznaczne. (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 sierpnia 2012 r., sygn. akt I ACa 372/12, LEX nr 1220678 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 października 2007 r. sygn. V ACa 670/07, LEX nr 446719, Biul. SA/Ka 2008/1/28).

W przedmiotowej sprawie – jak słusznie podnosi skarżący - Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodu z opinii biegłej niezgodnie z kryteriami, wymienionymi w przepisie art. 233 k.p.c.

Podzielić należy zarzut apelującego, że biegła nie przedstawiła zastosowanej w opinii metody porównania map. W ustnej opinii na rozprawie w dniu 6 grudnia 2012 roku nie odniosła się do zastrzeżeń powoda, że porównanie map elektronicznych nie polega na ich wizualnej ocenie, ale na dokonaniu matematycznej transformacji (przy pomocy odpowiednich narzędzi informatycznych) obu porównywanych map. Biegła wskazała, że nie zastosowała żadnych metod porównawczych, ponieważ już „po pierwszym obejrzeniu map” stwierdziła „istotne różnice między nimi” i są to „mapy z dwóch różnych okresów”. Przyznała, że nie dokonała kalibracji map przed dokonaniem ich oceny. Trudno w tej sytuacji przyjąć do ustaleń faktycznych stanowcze twierdzenia biegłej i uznać, jak uczynił to Sąd I instancji, że biegła w sposób przekonujący uzasadniła tezę, iż fragment mapy dołączony do akt postępowania karnego (k.22), jako fragment mapy wykorzystywany przez pozwaną A. M. we wrześniu 2008 roku na stronie internetowej (...) jest różny od załączonego fragmentu mapy (...) firma (...) złożonej przez powoda do akt postępowania karnego, jako fragmentu mapy do której posiada uprawnienia.

Co więcej, słusznie zauważa skarżący, że nie sposób odnaleźć w tej opinii wypowiedzi biegłej zawierające wiadomości specjalne.

Niezależnie od tego zgodzić się należy z zarzutem skarżącego, że biegła wypowiedziała się w kwestiach nie objętych tezą dowodową, a nadto nie związanych z wiadomościami specjalnymi. Między innymi biegła wskazała, że w aktach sprawy nie ma dokumentu potwierdzającego prawa autorskie firmy (...) ani też dokumentu zezwalającego na rozpowszechnianie i rozprowadzanie map dla tej firmy, a więc dokonała oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, co z pewnością pozostaje poza kompetencjami biegłego.

Warto zauważyć, że do pisma procesowego zawierającego zastrzeżenia do opinii biegłej powód załączył opinie innych biegłych sądowych z dziedziny geodezji i kartografii, które, co oczywiste, nie mogą stanowić dowodu z rozpoznawanej sprawy, ale wspomagają argumentację skarżącego co do nieprzydatności opinii biegłej T. K. do dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie.

Niezależnie od tego Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

Twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji. Tak ukształtowane uprawnienia budują monopol twórcy w zakresie dysponowania tymi prawami do utworu, które łączą się z uzyskiwaniem wynagrodzenia autorskiego. Dlatego w doktrynie oraz w orzecnictwie podkreśla się monopolistyczny charakter autorskich praw majątkowych. To wyłączne prawo powstaje z chwilą ustalenia utworu. Pojęcie i konstrukcja autorskich praw majątkowych wyrosły na gruncie pojęcia prawa własności rzeczy ukształtowanej w prawie rzymskim, opartego na prawie naturalnym. Zwrócił na to uwagę SA w Katowicach, zaznaczając w uzasadnieniu prawnym wyr. z 14.3.2008 r. (I ACa 102/08, OSA w Katowicach 2008, Nr 3, poz. 8): "Treść majątkowego prawa autorskiego w odniesieniu do uprawnień twórcy i możliwości ograniczenia go jedynie ustawą odwołuje się do prawa własności uregulowanego w Kodeksie cywilnym. Ogólną zatem zasadą jest, że twórca ma prawo do wynagrodzenia za korzystanie z utworu (rozpowszechnianie go), chyba że wyłączyła go ustawa". Zgodnie z art. 140 KC właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy, pobierając pożytki i inne dochody z rzeczy oraz może rozporządzać rzeczą. Uprawnienia właściciela rzeczy są jednak w pewnej mierze ograniczone przez inne przepisy jak np. zasady współżycia społecznego oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie jego prawa.

Sąd I instancji powinien rozważyć, czy pozwana naruszyła autorskie prawa majątkowe powoda. Naruszenie autorskich praw majątkowych polega na działaniu mającym za swój przedmiot wkroczenie z zakres cudzego prawa majątkowego, które może nastąpić w razie podjęcia działań polegających na korzystaniu z utworu, bez zgody uprawnionego. Podnieść należy, że każde wkroczenie w monopol prawnoautorski stanowi naruszenie autorskich praw majątkowych. Naruszenie nie musi polegać na „przejęciu” całości utworu, skorzystanie tylko z fragmentów cudzego utworu bez zgody uprawnionego jest również naruszeniem autorskich praw majątkowych. Z kolei opracowanie cudzego utworu,

w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego, ale rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły (art. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Na ogół opracowania definiuje się jako dzieła recypujące z innego utworu treść, a zazwyczaj częściowo i formę, noszące piętno osobistej twórczości opracowującego i służące do rozszerzenia form komunikowania treści dzieła pierwotnego poza jego formą macierzystą. Tak jak w przypadku dzieł inspirowanych, przesłanka twórczości odgrywa tu zasadniczą rolę.

Warto również zauważyć, że w wyroku z dnia 5 marca 1971 r., I CR 593/70, Sąd Najwyższy rozważał możliwość kwalifikacji jako opracowania mapy nieba. Porównując pracę powoda z wcześniej opublikowaną taką mapą, uznał, że istnieją tylko 4 niewielkie różnice pomiędzy tymi obiema mapami, dotyczące cech nieistotnych, przy 11 cechach identycznych. Różnice te polegały na tym, że w opracowaniu powoda nazwy łacińskie gwiazdozbiorów zastąpiono polskimi, zaniechano podawania klas widmowych gwiazd i wyeliminowano niektóre specjalne typy obiektów. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał, że praca powoda nie mogła nosić charakteru opracowania.

Nie ulega wątpliwości, że mapa firmy (...) to efekt pracy wielu osób i nie jest możliwe aby inna osoba nie widząc tej mapy samodzielnie wykonała mapę identyczną lub podobną. W tej sytuacji – korzystając z wiadomości specjalnych – należy ustalić, czy jest możliwe, aby mapa, wykorzystana przez pozwaną mogła zostać tworzona samodzielnie, to znaczy, czy jest możliwe dokonanie określonych zbieżności w dwóch różnych opracowaniach autorskich. Nie można wobec tego poprzestać na wykazaniu rozbieżności w porównywanych mapach, a tak właśnie oceniła obie mapy biegła T. K. (k 141). Wbrew sugestii apelującego nie można poprzestać na stwierdzeniu biegłej, że poza wskazanymi w opinii różnicami pozostałe elementy obu map są zbieżne, skoro została opinia ta została skutecznie przez skarżącego zakwestionowana i nie może być podstawą konstruowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach procesu.